

**SZKOLNY PROGRAM NAUCZANIA
SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA Nr 1
im. St. Wiechowicza
w Krakowie**

FORTEPIAN DODATKOWY

opracowanie:
mgr Agnieszka Tęczar
mgr Sławomir Kokosza

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego (Dz. U. z dnia 28 sierpnia 2019 r. Poz. 1637)

Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 czerwca 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U. z dnia 5 lipca 2019 r. Poz. 1247)

Statut Szkoły Muzycznej I Stopnia Nr 1 im. Stanisława Wiechowicza w Krakowie.

Kraków, 2019

SPIS TREŚCI:

I. Wstęp

II. Cele kształcenia

III. Materiał nauczania:

Cele szczegółowe

Treści nauczania

Opis osiągnięć ucznia

Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia, kryteria oceny

IV. Komentarz do realizacji programu nauczania:

Ogólna koncepcja programu nauczania

Wskazówki metodyczne

Opis warunków niezbędnych do realizacji programu nauczania

V. Efekty kształcenia po zakończeniu nauki w szkole muzycznej I stopnia

VI. Wykaz propozycji repertuarowych

I. Wstęp

Program nauczania gry na fortepianie dodatkowym w Szkole Muzycznej I Stopnia Nr 1 im. St. Wiechowicza w Krakowie obejmuje 2 – letnią naukę w klasach: 5 i 6 cyklu sześcioletniego oraz III i IV cyklu czteroletniego.

Nauczanie przedmiotu opiera się na zasadzie kontynuacji procesu edukacyjnego, bazując na wiadomościach zdobytych przez uczniów na zajęciach z instrumentu głównego oraz teorii w poprzednich latach nauki. Specyfika nauczania polega na elastycznym, indywidualnym podejściu do pracy z uczniem, w zależności od jego potencjału oraz możliwości organizacji pracy własnej - dostępu do instrumentu.

W efekcie końcowym uczeń:

- rozwija zainteresowanie muzyką fortepianową,
- rozwija zdolności w stopniu dostosowanym do wieku i predyspozycji,
- nabywa podstawy gry na fortepianie,
- zna zasady notacji muzycznej w stopniu umożliwiającym samodzielne odczytanie zapisu nutowego i potrafi zastosować w praktyce wiedzę zdobytą na zajęciach teoretycznych,
- potrafi samodzielnie opracować krótkie i łatwe utwory,
- rozwija umiejętność świadomej i systematycznej pracy,
- kształci i rozwija wyobraźnię muzyczną i zamiłowanie do muzyki.

II. Cele kształcenia

1. Poznanie podstawowych wiadomości na temat fortepianu:

- uczeń poznaje budowę i możliwości brzmieniowe instrumentu.

2. Opanowanie podstaw gry na fortepianie:

- uczeń prawidłowo posługuje się aparatem gry na fortepianie oraz nabywa podstawowe umiejętności techniczne i interpretacyjne w grze na instrumencie.

3. Nauka gry *a vista*:

- uczeń kształci podstawowe umiejętności gry *a vista* łatwych utworów muzycznych.

4. Kształcenie umiejętności gry w zespole:

- uczeń poznaje zasady gry w zespole, wykorzystuje nabytą wiedzę i umiejętności muzyczne.

5. Kształcenie umiejętności samodzielnej pracy:

- uczeń świadomie realizuje wyznaczone przez nauczyciela cele,
- uczeń w pracy nad utworem posługuje się posiadaną wiedzą oraz świadomie uczy się utworu na pamięć.

III. Materiał nauczania:

Cele szczegółowe:

1. Uczeń potrafi prawidłowo nazwać poszczególne części fortepianu i rozumie działanie mechaniki. Zna nazwy wszystkich klawiszy, orientuje się w rejestrach instrumentu i jego możliwościach brzmieniowych.
2. Uczeń potrafi przyjąć prawidłową postawę przy instrumencie. Reguluje wysokość krzesła, odległość od fortepianu, ułożenie nóg. Podczas grania zachowuje swobodę ruchów. Prawidłowo posługuje się aparatem gry (ułożenie rąk, pozycja dłoni i palców, swoboda nadgarstka, koordynacja i niezależność rąk). Zauważa różnice w jakości dźwięku w zależności od stopnia rozluźnienia aparatu gry. Posługuje się artykulacją legato, portato, staccato, rozwija elementy techniki fortepianowej. Prawidłowo realizuje zapis notacji muzycznej w kluczu wiolinowym i basowym (przyporządkowuje wysokości dźwięków właściwym klawiszom, poprawnie realizuje graficzny zapis rytmu, znaków chromatycznych, artykulacji). Stosuje zróżnicowaną dynamikę. Zna podstawowe zasady kształtowania dźwięku.
3. Uczeń potrafi poprawnie grać a vista proste utwory, każdą ręką osobno w kluczu wiolinowym i basowym. Stara się dokładnie realizować zapis nutowy oraz oznaczenia artykulacyjne.
4. Uczeń wykonuje łatwe utwory na cztery ręce z nauczycielem lub innym uczniem. Realizuje spójną interpretację w zespole (agogika, dynamika). Zna podstawowe zasady wspólnego muzykowania.
5. Uczeń realizuje zalecenia nauczyciela i koryguje popełniane błędy podczas samodzielnej pracy. Przygotowuje się do lekcji zgodnie z zaleceniami nauczyciela. Stara się dokładnie realizować zapis nutowy. W pracy samodzielnej wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach (ogólno muzycznych). Wykonuje wybrane utwory z pamięci.

Treści nauczania:

Pierwszy rok nauczania.

1. Zapoznanie ucznia z budową fortepianu, pianina, działaniem mechanizmu, układem klawiatury i funkcją pedałów, sposobem wydobywania dźwięku. Prezentacja możliwości brzmieniowych instrumentu.

2. Praca nad prawidłową postawą przy instrumencie, właściwym ułożeniem rąk na klawiaturze i swobodą aparatu gry. Rozwijanie umiejętności poprawnej realizacji zapisu nutowego - znajomość topografii klawiatury fortepianowej, nazw oktav, czytanie nut w kluczu wiolinowym i basowym z uwzględnieniem wartości rytmicznych nut i pauz, synchronizacja wysokości dźwięków z klawiaturą, wykonywanie ze słuchu fragmentów melodii. Wprowadzenie elementów techniki fortepianowej - poznawanie różnych rodzajów artykulacji na podstawie ćwiczeń - wprawki pięciopalcowe:

- portato, non legato, legato, staccato dźwięków pojedynczych, gra non legato dwudźwięków,
- nauka prawidłowego podkładania pierwszego palca w gamach i trójdźwiękach,
- wydobywanie dwudźwięków do seksty włącznie,
- wykonywanie trójdźwięków harmonicznym granych portato,
- opanowanie korelacji obu rąk w artykulacji legato.

Wprowadzenie gam, trójdźwięków rozłożonych i sposobu ich wykonywania.

Opanowanie umiejętności gry w tempach wolnych oraz utrzymania jednolitego tempa w utworze. Rozwijanie umiejętności realizowania dynamiki w skali mezzopiano -mezzoforte. Poznanie zasad prowadzenia melodii (kończenie fraz, zdań i okresów muzycznych). Uważliwanie ucznia na jakość wydobywanego dźwięku. Stosowanie ćwiczeń przygotowujących do użycia pedału.

3. Wprowadzenie ćwiczeń przygotowujących do gry *a vista*. Praca nad rozwijaniem umiejętności dokonania wstępnej analizy tekstu nutowego oraz próby wyobrażenia sobie jego brzmienia. Gra *a vista* łatwych i krótkich utworów osobno każdą ręką w kluczu wiolinowym i basowym.

4. Opanowanie umiejętności gry w duecie. Poznanie zasad wspólnego muzykowania - współpracy i synchronizacji działań, słuchania gry partnera, reagowania na rodzaj dźwięku i proporcje pomiędzy partiami solisty i akompaniatora.

5. Zapoznanie ucznia z podstawowymi zasadami pracy nad utworem. Praca z uczniem na lekcji nad odczytaniem zapisu muzycznego utworu, przyzwyczajanie go do wiernej realizacji tekstu. Precyzyjne omówienie sposobów ćwiczenia. Podkreślanie roli systematycznego pracy.

Drugi rok nauczania

1. Powtórzenie wiadomości z poprzedniej klasy - przypomnienie nazw poszczególnych części fortepianu oraz działania mechanizmu w procesie powstawania dźwięku. Poznanie podstawowych wiadomości z zakresu historii instrumentu.

2. Utrwalanie prawidłowej postawy przy instrumencie. Ćwiczenia poprawiające swobodę aparatu gry. Zwrócenie uwagi na zależność między prawidłowym aparatem gry a jakością dźwięku. Rozwijanie umiejętności swobodnego czytania nut każdą rękę oddzielnie w kluczu wiolinowym i basowym, w tym na liniach dodanych dolnych i górnych. Utrwalanie poznanych w poprzedniej klasie elementów techniki fortepianowej:

- artykulacja legato, portato i staccato,
- umiejętność prawidłowego podkładania i nadkładania palców,
- techniki palcowej: gamy, dwudźwięki rozłożone do septymy włącznie, trójdźwięki rozłożone z przewrotami - w formie ćwiczenia i zastosowane w utworach,
- technika dwudźwięków i akordowa - dwudźwięki, trójdźwięki z przewrotami jako współbrzmienie,
- wprowadzenie do gry ozdobników.

Opanowanie umiejętności gry jednocześnie jedną ręką legato a drugą non legato. Znajomość podziałów temp, rozwijanie umiejętności utrzymania jednolitego tempa w utworze. Praca nad płaszczyznami dźwiękowymi (niezależność rąk) uwypuklenie melodii na tle akompaniamentu. Znajomość zasad frazowania - kończenia zdania i okresu, dynamiczne uwypuklenie punktów kulminacyjnych. Planowanie crescendo i diminuendo. Zgodność interpretacji z tytułem utworu. Posługiwanie się dynamiką w granicach: piano -mezzoforte -forte. Stosowanie pedału prostego oraz synkopowanego.

3. Rozwijanie umiejętności przestrzennego wyczucia klawiatury oraz dobierania aplikatury ułatwiającej płynną realizację tekstu. Wykształcanie nawyku myślenia logicznymi całościami. Gra *a vista* łatwych i krótkich utworów obiema rękami równocześnie.

4. Wykonywanie z uczniem utworów na 4 ręce lub 2 fortepiany. Znajomość obydwu partii w utworze. Nauka współdziałania i wzajemnej odpowiedzialności.

5. Precyzyjne omówienie wymagań nauczyciela - wskazanie fragmentów utworów zadanych do przygotowania w ramach samodzielnej pracy w domu, z podaniem sposobów ich ćwiczenia. Sprawdzanie i omawianie realizowanych przez ucznia zadań. Rozwijanie świadomości muzycznej ucznia poprzez skłanianie go do analizy własnej gry.

Opis osiągnięć ucznia

Pierwszy rok nauki

1. Uczeń zna budowę i działanie mechanizmu fortepianu. Zna zastosowanie pedałów i potrafi je wykorzystywać w grze w stopniu podstawowym. Uczeń zna nazwy klawiszy i rejestry klawiatury. Potrafi zaprezentować możliwości brzmieniowe instrumentu.

2. Uczeń potrafi w sposób prawidłowy usiąść przy fortepianie, dostosować samodzielnie wysokość krzesła i odległość od klawiatury. W sposób prawidłowy potrafi ułożyć ręce na klawiaturze, skorygować ułożenie dłoni i rozluźnienie ręki. Orientuje się w nazwach oktav od wielkiej do dwukreślnej. Uczeń wykonuje prawidłowo ruchy palcami na klawiaturze. Potrafi grać z zastosowaniem podstawowych sposobów artykulacji, uwzględniając dynamikę oraz frazowanie. Uczeń umie wykonać utwór zgodnie z kanonami stylu i budową formalną. Dbą o walory dźwiękowe i estetyczne wykonywanych utworów.

3. Uczeń potrafi odczytać tekst muzyczny i właściwie zinterpretować różne elementy zapisu graficznego zagrać osobno każdą ręką proste utwory a vista w kluczu wiolinowym i basowym oraz zastosować odpowiednie palcowanie.

4. Uczeń potrafi wykonać prosty utwór na cztery ręce z nauczycielem lub innym uczniem, umie dostosować się do partii solowej lub akompaniującej, potrafi dostosować się do gry partnera pod względem proporcji brzmieniowej, tempa, dynamiki i synchronizacji działań.

5. Uczeń potrafi wykonać utwór zgodnie z zapisem nutowym i z zaproponowaną przez nauczyciela interpretacją. Realizuje dynamikę, właściwe frazowanie i tempo, rozumie budowę formalną utworu. Wykonuje utwory z pamięci, a w razie

pomyłki umie kontynuować swoją grę. Potrafi odpowiednio się zachować podczas koncertu zarówno jako słuchacz jak i wykonawca. Potrafi podzielić się swoimi odczuciami na temat własnej gry po audycji.

Drugi rok nauki

1. Uczeń potrafi nazwać wszystkie części fortepianu. Potrafi posługiwać się w grze prawym i lewym pedałem. Posiada podstawowe wiadomości z zakresu historii instrumentu. Potrafi wymienić znane marki instrumentów, a także nazwiska znanych pianistów.

2. Uczeń potrafi samodzielnie zająć prawidłową pozycję przy fortepianie. Podczas grania zachowuje płynność i swobodę ruchów. Potrafi świadomie kontrolować swobodę aparatu gry i reagować na niewyrównany dźwięk. Potrafi nazwać wszystkie oktawy na klawiaturze i orientuje się w rejestrach fortepianu. Gra gamy, dwudźwięki, akordy oraz rozłożone trójdźwięki, repetycje i proste ozdobniki. Potrafi grać różnymi rodzajami artykulacji jednocześnie. Umie wymienić elementy dzieła muzycznego, a także ma podstawowe wiadomości o kompozytorze oraz epoce i stylu wykonywanych utworów. Potrafi różnicować interpretację utworów pod względem stylistycznym. Wykorzystuje dynamikę w pełnym zakresie brzmienia fortepianu. Potrafi utrzymać jednolite tempo w utworze.

3. Uczeń potrafi używać gatunku dźwięku adekwatnego do stylistyki utworów, a także pod kierunkiem nauczyciela potrafi właściwie zinterpretować utwory zgodnie z ich charakterem. Wykonanie utworów charakteryzuje się oddaniem odpowiedniego nastroju, frazowania, dynamiki, barwy i odcieni dźwięku, operowania logicznymi odcinkami, dostosowaniem tempa. Potrafi zagrać prosty utwór a vista obiema rękami.

4. Uczeń potrafi wykonać utwór na cztery ręce z nauczycielem lub innym uczniem, umie dostosować się do partii solisty lub akompaniatora. Potrafi reagować na bieżąco na grę partnera: rodzaj dźwięku, proporcję brzmieniową, tempo, dynamikę. Uczeń potrafi zsynchronizować działania z partnerem, wspólnie rozpocząć i zakończyć utwór, dostosować się do zmiany tempa, rubato, jednakowej pedalizacji.

5. Uczeń poświęca więcej czasu na samodzielne przygotowanie utworów w domu. Potrafi zrealizować uwagi nauczyciela pracując w sposób świadomy i systematyczny. Zna sposoby samodzielnego ćwiczenia i potrafi je wykorzystać w opracowaniu utworu. Wykonuje utwory z pamięci, panuje nad tekstem

muzycznym w stopniu bardzo dobrym, umie kontynuować swoją grę w razie pomyłki. Potrafi ocenić własny występ pod względem wartości artystycznej.

Formy sprawdzania osiągnięć ucznia, rola i kryteria oceny

Ocenianie ucznia ma bezpośredni wpływ na jego stosunek do przedmiotu oraz efektywność nauczania. W ocenie należy brać pod uwagę aktywność ucznia podczas zajęć lekcyjnych oraz wysiłek wkładany przez niego w wywiązywanie się z obowiązków jakie wynikają ze specyfiki zajęć artystycznych.

Szczegółowe zasady oceniania uczniów określa Wewnętrzny System Oceniania zawarty w Statucie Szkoły.

Do najważniejszych kryteriów oceny należy zaliczyć:

- stopień spełnienia wymagań edukacyjnych w danym roku nauki (postępy w zdobywaniu umiejętności technicznych, muzycznych),
- pilność i systematyczność ucznia w nauce,
- jakość wykonania artystycznych.

Formy sprawdzania:

I rok nauki

Przesłuchanie końcoworoczne.

II rok nauki

Przesłuchanie na zakończenie I semestru

Przesłuchanie końcoworoczne.

Inne formy sprawdzania osiągnięć ucznia:

- koncert dla uczniów osiągających najlepsze wyniki organizowany na zakończenie roku szkolnego
- konkursy szkolne
- dokonywanie nagrań z występów ucznia i analizowanie stopnia zrealizowanych przez niego założeń artystycznych.

Ponadto ocenie przez pedagoga podlega również:

- stopień przygotowania się ucznia do zajęć (sprawdzenie pracy domowej)
- bieżąca praca ucznia podczas zajęć .

IV. Komentarz do realizacji programu nauczania

Ogólna koncepcja programu nauczania

Koncepcją programu nauczania jest wprowadzenie ucznia do gry na fortepianie oraz rozwój jego umiejętności techniczno - wykonawczych a także możliwość doboru repertuaru dostosowanego do indywidualnych predyspozycji.

Dla poszczególnych lat nauki został wyznaczony materiał. Dobór utworów, ich ilość i sposób realizacji pozostają do dyspozycji nauczyciela. Program nie wyznacza również metod kształcenia, pozostawiając tym samym możliwość swobody w osiągnięciu celów określonych w programie oraz poszerzenie repertuaru o inne, nieujęte w nim pozycje.

W repertuarze pierwszego roku nauki gry powinny znaleźć się utwory z następujących działów:

- Gamy i pasaże,
- Ćwiczenia techniczne,
- Szkoły i zbiory dla początkujących,
- 2 Etiudy,
- Utwory polifoniczne, polifonizujące i dawnych mistrzów,
- 1 część Sonatiny,
- 3 Utwory różne,
- Utwory na cztery ręce.

W repertuarze drugiego roku nauki gry powinny znaleźć się utwory z następujących działów:

- Gamy i pasaże,
- Ćwiczenia techniczne,
- 2 Etiudy,
- 2 Utwory polifoniczne,
- 2 części Sonatiny,
- 3 Utwory różne,
- Utwory na cztery ręce.

Repertuar powinien zawierać problemy muzyczne i pianistyczne uwzględniające równomierny rozwój technicznej sprawności obu rąk, oraz różnorodność zagadnień muzycznych i technicznych. Ponadto powinien rozwijać umiejętność logicznego, samodzielnego myślenia, stopniowania trudności przy wprowadzaniu nowych zagadnień oraz być dostosowany do stopnia zaawansowania ucznia i jego indywidualnych możliwości psychofizycznych.

Wskazówki metodyczne:

Zanim przystąpimy do nauki gry, dobrze jest wprowadzić pewien zestaw tzw. ćwiczeń przygotowawczych, które pomogą wyodrębnić samodzielny ruch i układ każdego palca. Elementarna technika gry na fortepianie obejmuje trzy podstawowe rodzaje artykulacji: portato, legato, staccato oraz wstępne opanowanie gry wielodźwięków. Tymi trzema rodzajami artykulacji, jak również, co najmniej dwudźwiękami musi uczeń operować swobodnie, by wyrazić muzyczny sens najmniejszego nawet utworu w zgodzie z zamiarami kompozytora. Poszczególne techniki gry powinny być poprzedzane wprawkami - ćwiczeniami palcowymi przygotowującymi do poprawnego wykonania danej artykulacji, czy też wielodźwięków. Następnym etapem dotyczącym techniki gry, to wykorzystanie umiejętności w konkretnych utworach, początkowo w tempach wolnych a później umiarkowanych i szybkich. Od początku nauki należy zwracać uwagę na rozwijanie wrażliwości ucznia na rodzaj dźwięku, zarówno pod względem jego natężenia, jak i jakości brzmienia. Podobnie jak w technikach gry, pracę nad jakością brzmienia instrumentu zacząć należy od ćwiczeń - wprawek, podczas których uczeń będzie skupiać swoją uwagę wyłącznie na tym zagadnieniu. Ten problem wykonawczy powinien być poruszony od samego początku gry na instrumencie.

Od pierwszych lekcji nauczyciel powinien wdrażać ucznia do świadomej pracy nad gamami w oparciu o zasady ich budowy i prawidłowej aplikatury. Etiudy są środkiem do prawidłowego rozwiązywania różnych problemów technicznych. Przy doborze etiid należy mieć na względzie równomierny rozwój techniczny tak prawej jak i lewej ręki ucznia. Ponadto, odpowiednio dobrane etiudy powinny ułatwić pokonanie indywidualnych trudności i nieporadności ucznia, a także przygotować go do tych problemów technicznych, z którymi spotka się on przy opracowywaniu utworów z innych działów. Do rozpoczęcia pracy nad utworami polifonicznymi można przystąpić dopiero wówczas, gdy uczeń potrafi grać swobodnie rękami razem legato oraz grać jedną ręką legato, a drugą portato, a także swobodnie regulować obciążenie bez naprężeń palców.

Utwory z działu „Utwory różne” mają na celu rozwój wyobraźni i wrażliwości muzycznej, pogłębienie wiedzy oraz kształtowanie smaku estetycznego ucznia. Tytuły nadane przez kompozytorów powinny być kluczem do samodzielnych poszukiwań właściwej interpretacji. Utwory na cztery ręce rozwijają poczucie rytmu, wyobraźnię muzyczną oraz wyczucie stylu i formy, a także kształcą umiejętność gry zespołowej.

Do nauki czytania a vista najbardziej odpowiednim materiałem muzycznym są łatwe utwory z działu „Utwory różne”.

Opis warunków niezbędnych do realizacji programu nauczania

Lekcje nauki gry na fortepianie dodatkowym w szkole muzycznej I stopnia prowadzone są indywidualnie. Zajęcia odbywają się w salach, w których znajduje się pianino lub fortepian. Sale powinny być estetyczne i dobrze oświetlone. Każdy nauczyciel powinien dysponować metronomem, a także mieć możliwość dostępu do sprzętu audio. Warunkiem powodzenia w realizacji programu jest samodzielne utrwalanie przez uczniów zdobytej na zajęciach lekcyjnych wiedzy i umiejętności, poprzez ćwiczenie w domu lub w udostępnionych salach szkolnych. Potrzebna jest również biblioteka muzyczna zaopatrzona w szeroki repertuar nutowy, a także publikacje metodyczne.

V. Efekty po zakończeniu nauki w szkole muzycznej I stopnia

Uczeń:

- posiada wiedzę niezbędną do rozwijania gry na instrumencie i do świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym;
- zna i stosuje zasady dotyczące występów publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i stroju;
- wykazuje wrażliwość artystyczną w kreatywnym realizowaniu zadań;
- rozwija pasję muzyczną poprzez podejmowanie inicjatyw artystycznych;
- publicznie prezentuje swoje dokonania;
- podczas gry na instrumencie prawidłowo operuje aparatem gry;
- czyta nuty ze zrozumieniem, potrafi wykonać a vista proste utwory muzyczne;
- wykorzystuje wiedzę ogólnomuzyczną oraz umiejętności niezbędne do zrozumienia i wykonywania utworów;
- świadomie wykorzystuje słuch muzyczny w działaniach praktycznych;
- realizuje wskazówki wykonawcze ze zrozumieniem;
- ocenia jakość wykonanych zadań;
- integruje się i współpracuje z członkami zespołu;
- buduje relacje oparte na zaufaniu,
- wykazuje się w działaniu aktywną postawą,
- organizuje swoją indywidualną pracę;
- systematycznie rozwija swoje umiejętności;
- przewiduje skutki podejmowanych działań;
- jest przygotowany do kontynuowania nauki;
- potrafi skutecznie radzić sobie ze stresem, w szczególności z tremą.

VI. Wykaz propozycji repertuarowych

Gamy i pasaże:

Z. Drzewiecki, J. Ekier – Gamy i pasaże zeszyt I

Ćwiczenia techniczne:

2. E. Altberg, Z. Romaszkowa – 313 wprawek

Szkoły i zbiory dla początkujących:

1. A. M. Klechniowska – Szkoła na fortepian

2. M. Niemira – Szkoła na fort. cz. I i II

3. J. Garścia – Muzyczne abc przy fortepianie

Etiudy:

1. S. Raube – Etiudy dla dzieci t. I i II

2. D. Wiłkomirska – Etiudy dla początkujących

3. W. Sawicka, G. Stępniova – Etiudy t. I

4. H. Lemoine – Etiudy dziecięce

Utwory polifonizujące, polifoniczne, utwory dawnych mistrzów:

1. Z. Śliwiński – Z dawnych wieków

2. J. Hoffman, A. Rieger – Dawne tańce i melodie t.i i ii

3. J. S. Bach – Łatwe utwory

4. J. S. Bach – Drobne utwory

5. J. S. Bach – Małe preludia

6. G. F. Handel – 2 Sarabandy

Formy klasyczne:

1. J. Hoffman ,A. Rieger – Wybrane sonatiny t. I i II

2. S. Raube – Wybór sonatin t. I i II

3. J. Garścia – Sonatiny op. 4

4. L. Miklaszewski – Sonatiny

Utwory różne:

1. E. Altberg – Czytanki muzyczne cz. I i II
2. F. Rybicki – Zaczynam grać
3. S. Majkapar – Biriulki
4. P. Czajkowski – Album dla młodzieży op. 39
5. F. Rybicki – Już gram
6. D. Kabalewski – Łatwe utwory op. 39
7. S. Raube – Taniec niedźwiadków
8. B. Bartok – Mikrokosmos
9. B. Biskupska – Łatwy blues na fortepian
10. R. Schumann – Album dla młodzieży op. 68

Utwory na 4 ręce:

1. E. Altberg, Z. Romaszkowa – Wybór łatwych utworów na 4 ręce
2. F. Schubert – Wybór utworów na 4 ręce
3. A. Diabelli – Ćwiczenia melodyjne op.149
4. A. Rieger – Wybór drobnych utworów na 4 ręce

Utwory do nauki czytania a vista:

1. J. Garścia – Abecadło na fortepian
2. A. Różycki – Elementarna szkoła na fortepian op. 50
3. E. Altberg (opracowanie) – Czytanki muzyczne, z. I
4. Z. Śliwiński (opracowanie) – Z dawnych wieków

Utwory do gry zespołowej:

1. J. Powroźniak – Mały solista na skrzypce i fortepian
2. I. Wyczyński – Zbiór łatwych utworów na klarnet
3. M. Międlar – Albumik wiolonczelisty
4. T. Zacharina – Zbiorek tańców i melodii na skrzypce i fortepian